

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului de Lege este realizată în vederea executării măsurilor de ordin legislativ prevăzute în Pilonul III „Accesul la justiție și executarea hotărârilor judecătorești” din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012 și anume, de domeniul specific de intervenție **3.3.1** „ *Evaluarea impactului cadrului normativ actual privind executarea hotărârilor judecătorești și a mecanismului de implementare a acestor hotărâri*”.

Astfel, prin acest proiect de Lege se urmărește atingerea obiectivului specific al Pilonului III din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016: „Ameliorarea cadrului instituțional și a proceselor care asigură accesul efectiv la justiție: ..., examinarea cauzelor și executarea hotărârilor judecătorești în termene rezonabile,...”.

Totodată, proiectul are drept scop, înlăturarea unor deficiențe din alte acte legislative, care fie sunt nemijlocit legate de procesul de executare al hotărârilor judecătorești, fie vizează alte aspecte care trebuie soluționate în mod prioritar.

În vederea elaborării proiectului de Lege, prin Ordinul ministrului justiției nr. 371 din 17 august a fost creat un grup de lucru, format din executori judecătorești, judecători, avocați, profesori universitari și reprezentanții Ministerului Justiției. În rezultatul activității desfășurate de grupul de lucru, a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Descrierea modificărilor și completărilor propuse sînt prezentate detaliat în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege vizează în principal operarea modificărilor în Codul de executare, Codul de procedură civilă, Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, Legea insolvenței, Legea taxei de stat.

I. Modificările propuse la Codul de executare

1. În temeiul art. 62 alin. (3) din Codul de executare procesul-verbal al executorului judecătoresc prin care se întărește tranzacția de conciliere a părților este un document executoriu. Totuși, articolul 11 din Codul de executare nu include acest act în lista documentelor executorii. Astfel, **proiectul propune completarea literei h) a articolului 11. din Codul de executare cu cuvintele „procesul-verbal al executorului judecătoresc prin care se întărește tranzacția de conciliere a părților”.**

Totodată, proiectul propune completarea art. 11 cu noi litere. Aceste modificări sunt impuse de amendamentele intervenite în art. 197 Cod Fiscal și prevederile art. 92 din Codul de executare și care nu fac altceva, decît să legitimeze practica actuală cînd urmărirea este făcută de executorul judecătoresc în temeiul actelor inspectoratului fiscal sau organelor vamale.

2. Excluderea lit. a) din alin. (1) al art. 15 din Codul de executare are drept scop optimizarea, atît a activității executorilor judecătorești, cît și a cheltuielilor din bugetului de stat. Or, procedura transmiterii bunurilor confiscate aflate la păstrare la autoritatea statală către o altă autoritate statală nu necesită implicarea executorului judecătoresc, dar odată fiind implicat, va fi necesară avansarea cheltuielilor. Prin operarea modificării propuse, se vor evita aceste cheltuieli și se va micșora durata procedurii de transmitere a bunurilor confiscate.

La alin. (2) al art. 15, lit. c) și d) se exclud. Aceste propuneri sunt cauzate de existența numeroaselor cazuri cînd documentele menționate sunt puse în executare din oficiu de către instanța de judecată, fiind pornită procedura de

executare silită, iar, ulterior, se constată că creditorii nu-și doresc executarea silită. Astfel, prin operarea acestei modificări s-ar asigura respectarea principiului disponibilității creditorului – atât sub aspectul libertății de a decide în privința punerii în executare, cât și sub aspectul libertății de a alege executorul judecătoresc căruia i se va încredința executarea. Acest drept fiind garantat de art. 60 alin. (2) din Codul de executare.

Suplimentar, proiectul propune completarea **art. 15 cu alineatul (2¹)**, care stabilește că, chiar în cazul în care instanța de judecată a remis din oficiu spre executare un document executoriu conform competenței teritoriale prevăzute la art. 30 alin. (3) și (4) din Codul de executare, persoana nu poate fi privată de dreptul de a-și alege un alt executor judecătoresc, decât cel care a primit documentul executoriu din oficiu.

De asemenea, în prezent art. 15 din Codul de executare nu prevede nimic în raport cu hotărârile judecătorești străine recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova, care au același obiect ca documentele executorii pentru care Codul de executare prevede obligația remiterii spre executare din oficiu de instanța de judecată. Din aceste considerente **se propune completarea art. 15 cu alin. (2²)**, care stabilește că, **hotărârile judecătorești străine recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova se prezintă de instanța de judecată spre executare din oficiu doar în pricinile prevăzute la alin. (2).**

Mai mult ca atât, pentru a asigura respectarea dreptului acordat creditorului de prevederile art. 60 alin. (2) din Codul de executare, **alineatul (3) al art. 15 a fost completat cu o nouă propoziție, care prevede clar că, faptul că chiar dacă, instanța de judecată a expediat din oficiu documentul executoriu, conform competenței teritoriale și a informat părțile despre prezentarea acestora spre executare, acest fapt nu limitează creditorii în alegerea executorului judecătoresc.**

3. În vederea evitării situațiilor de retragere a mijloacelor bănești sau a altor valori ale debitorului deținute în instituțiile bancare **se propune la articolul 22 expunerea literei s) în următoarea redacție:** „s) să verifice în instituțiile bancare operațiunile efectuate la conturile bancare ale debitorului, procedura și modul de înregistrare a actelor parvenite de la executorii judecătorești, registrele de evidență a actelor parvenite de la executorii judecătorești, precum și registrele și înregistrările video ale accesului persoanelor la celulele (safeurile) metalice închiriate de debitor și membrii familiei lor.”.

4. La alin. (1) al art. 24 cuvântul "calculează" se va substitui cu cuvintele „este în drept să calculeze și să încaseze”. În final alineatul se va completa cu propoziția: **”Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deține documentul executoriu care stabilește obligația principală, pînă la stingerea acesteia”**, iar la **alineatul (2)** se va expune în nouă redacție. Aceste reglementări ar aduce în concordanță normele Codului de executare cu prevederile legislației civile referitoare la corelația între bunul principal și cel accesoriu, ar asigura aplicarea riguroasă a prevederilor alin. (5) al art. 145 al Codului de executare și ar contracara situațiile cînd creditorii de rea - credință abuzează de drepturile sale.

5. Completare operată la **alin. (4) al art. 27** este necesară pentru a marca specificul executării acestui tip de documente executorii și a legifera practica existentă deja. Or, la executarea măsurilor de asigurare a acțiunii nu se aplică prevederile generale pentru procedura de executare – cum ar fi acordarea termenului de executare benevolă, concilierea părților etc. Proiectul **propune ca la același alineat cuvîntul „debitorului”** să se substituie cu cuvîntul „pîrîtului”, motivul fiind faptul că litigiul între părți nu este încă rezolvat, astfel, prin prisma legislației procedural-civile, părțile au calitatea de reclamant și pîrît.

Completarea propusă la alin. (8) e menită să ofere soluție legală pentru situațiile cînd documentul executoriu privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii a fost executat de către un executor judecătoresc, iar executarea nemijlocită a documentului executoriu rezultat din acțiunea care a fost anterior asigurată e realizată de alt executor judecătoresc. Soluția propusă este în deplină concordanță cu prevederile alin. (3) al art. 180 din Codul de procedură civilă, care stabilește că, în cazul admiterii acțiunii, măsurile anterioare de asigurare își păstrează efectul pînă la executarea hotărîrii judecătorești.

Completarea articolului 27 cu alineatele (9) - (11) are drept scop reglementarea unor aspecte care nu și-au găsit soluții exprese în actuala redacție a Codului de executare, ci doar pot fi deduse din legislație. Astfel, reglementările de la alin. (9) rezultă din prevederile art. 90 din Codul de procedură civilă și aplicarea analogică a celor de la art. 96-97 ale aceluiași Cod. Or, la faza intentării acțiunii nu sunt aplicabile noțiunile de creditor și debitor, litigiul nefiind soluționat încă, respectiv se vor aplica reglementările existente pentru părțile procesului de judecată.

6. În scopul acoperirii lacunelor legislative care au fost identificate pe durata a 2 ani de aplicare a normelor Codului de executare și excluderii ambiguităților referitoare la procedura de conexare **proiectul propune expunerea art. 31 în redacție nouă**. În contextul modificărilor operate la art. 30 dispăre necesitatea menținerii art. 33. **Din aceste considerente se propune abrogarea acestuia**.

7. **La alin. (3) al art. 32 din Codul de executare după cuvântul „copia” se va completa cu sintagma „autenticată de el”, iar alin. (5) se va expune în nouă redacție**. Aceste modificări sunt propuse pentru a exclude discrepanțele existente între actuala redacție a articolului 32 din Codul de executare și art. 20 al Legii privind executorii judecătorești, care nu prevăd posibilitatea transmiterii procedurilor la cererea individuală a creditorului sau din propria inițiativă a Camerei teritoriale. Trimiterea la reglementările interne a UNEJ vizează Regulamentul de activitate a Camerelor teritoriale, care stabilește termenii și procedurile de efectuare a transmiterii arhivei și dosarelor de executare de la un executor la altul.

8. **La alin. (8) art.37** proiectul propune completarea acestuia cu sintagma „precum și spezele procedurii de executare”, or, achitarea spezelor este indispensabilă efectuării unor anume acțiuni de executare – cum ar fi efectuarea expertizei, transportarea bunurilor, publicarea anunțurilor etc.

9. **La alin.(3) al art. 41 din Codul de executare proiectul propune substituirea sintagmei ”imediat sau în cel mult 3 zile” cu sintagma ”în cel mult 5 zile”,** or, este practic imposibil a realiza prevederea privind eliberarea imediată a mijloacelor bănești, iar termenul de 5 zile pare ar fi unul mai realist. Mai mult ca atât, deoarece în prezent nu este reglementat în mod clar momentul de când se consideră stinsă obligația stabilită în documentul executoriu în cazul transferării sumelor la contul creditorului., proiectul propune completarea art. 41 alin. (3) cu o specificare în acest sens. Astfel, în cazul transferării sumelor la contul creditorului creanța se va considera stinsă din momentul în care suma datorată va fi înscrisă în contul creditorului.

10. **La art. 54 din Codul de executare se propune expunerea alineatului (1) în redacție nouă**. Modificarea dată este justificată pe de o parte de dificultatea de a asigura prezența martorilor-asistenți și sporirea costurilor procedurii prin atragerea acestora, iar pe de altă parte credibilitatea prea puțin sporită prin prezența martorilor. Înregistrările video/foto ar avea în acest sens o valoare probatorie mai mare.

11. Modificările propuse **la art. 60 din Codul de executare** soluționează disonanța existentă actualmente între prevederile art. 60, art. 62, cât și ale alin. (1) al art. 152 din Codul de executare, stabilind o procedură unică ce permite debitorului să-și manifeste buna-credință. Menționăm că, propunerile de modificare a art. 60 sunt conforme recomandărilor formulate de Curtea constituțională în adresa aferentă hotărârii nr.1 din 15.01.2013.

De asemenea, **expunerea art. 60 alin. (3¹) are drept scop ajustarea prevederilor Codului de executare la prevederile art. 256 din Codul de procedură civilă**, care stabilește clar hotărârile care urmează a fi executate imediat. Astfel, conform proiectului de lege în cazul în care documentul executoriu urmează a fi executat imediat, el se va executa, cu acordarea unui termen de conciliere, redus de 2 zile. În conformitate cu prevederile **noului alin. (3²)** dacă în termenele indicate la alin. (1) și (2), debitorul nu prezintă executorului judecătoresc dovada executării obligației stabilite de documentul executoriu, executorul judecătoresc emite încheierea privind continuarea executării silite.

12. **La art. 63 alin. (5)** se prevede că, sistarea executării încheierilor de aplicare a măsurilor de asigurare a executării, în cazul anulării acestora de către instanță, se admite doar în temeiul încheierii executorului judecătoresc. Raționamentul acestei norme este unul incorect, din moment ce hotărârea instanței judecătorești privind anularea

executării încheierilor de aplicare a măsurii de asigurare a executării reprezintă un document executoriu, care este obligatoriu pentru executorul judecătoresc. Astfel, sistarea executării încheierilor de aplicare a măsurii de asigurare a executării nu poate fi lăsată la latitudinea executorului judecătoresc și nici nu poate fi admisă doar în temeiul încheierii acestuia, deoarece temeiul juridic îl reprezintă hotărîrea instanței. Din aceste considerente, **se propune operarea modificărilor la art. 63 alin. (5).**

13. În conformitate cu prevederile art. 83 din Codul de executare încetarea procedurii de executare are loc în cazul în care:

- a) obligația a fost stinsă;
- b) între creditor și debitor a fost încheiată o tranzacție, în condițiile prezentului cod;
- c) după încetarea din viață, după declararea dispariției fără urmă sau după declararea decesului creditorului ori al debitorului, creanța sau obligația adjudecată nu admite succesiunea de către succesorul de drepturi al acestor persoane;
- d) bunurile persoanei juridice lichidate nu sînt suficiente pentru satisfacerea deplină a creanțelor creditorului;
- e) hotărîrea, decizia sau încheierea în al cărei temei a fost eliberat documentul executoriu a fost anulată printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă;
- f) debitorul a prezentat spre executare o hotărîre de încasare de la creditor în folosul său a unei sume egale cu suma debitoare sau mai mare decît aceasta;
- g) creditorul a renunțat la executare.

Conform prevederilor art. 64 alin. (3) din Codul de executare în cazul încetării procedurii de executare sau al restituirii documentului executoriu, interdicția de a părăsi țara se revocă de către instanța de judecată la cererea executorului judecătoresc sau a părților.

Astfel, în temeiul prevederilor menționate supra, executorul judecătoresc, deși dispune încetarea procedurii de executare, inclusiv urmare a stringerii obligației, acesta nu poate revoca interdicția de a părăsi țara, deoarece conform prevederilor în vigoare aceasta ține exclusiv de competența instanței de judecată, fapt ce pune într-o situație dificilă debitorii pe procedura de executare, care sunt nevoiți să aștepte decizia instanței.

Luînd în calcul cele menționate mai sus, **proiectul propune expunerea alin. (3) art. 64 în redacție nouă**, care va stabili clar că în cazul încetării procedurii de executare în condițiile art. 83 lit. a)-c); e), f) și g) sau restituirii documentului executoriu, interdicția de a părăsi țara să fie revocată de către executorul judecătoresc, iar în cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispăre necesitatea menținerii interdicției de a părăsi țara, precum și în cazul încetării procedurii de executare în condițiile art. 83 lit. d) această interdicție se va revoca de către instanța de judecată la cererea executorului judecătoresc sau a părților.

14. Proiectul propune completarea art. 67 din Codul de executare cu un nou alineat (8), care prevede că, actele executorului judecătoresc înmîinate/comunicate la adresa indicată în documentul executoriu, se consideră a fi aduse la cunoștință, dacă părțile nu au comunicat executorului judecătoresc altă adresă. Completarea dată este necesară pentru a responsabiliza părțile în executarea cu bună credință a obligației sale de a comunica adresa și schimbările intervenite în ea, conform prevederilor art. 68 alin. (1) din Codul de executare.

15. La art. 72 alin. (5) din Codul de executare se propune operarea unor modificări în vederea includerii în actuala redacție a denumirii corecte a autorității statale responsabile de frontieră, și excluderii posibilității apariției de conflicte și interpretării diverse în cazul procedurilor unde un mijloc de transport este urmărit de mai mulți creditori, prin evitarea transmiterii acestui bun către unul din creditori.

16. Art. 79 din Codul de executare se propune a fi expus în nouă redacție, pentru a delimita instanțele de judecată competente pentru dispunerea suspendării, în funcție de temeiurile acesteia, rezolvînd astfel echivocurile existente în prezent. Prin urmare, în conformitate cu prevederile alin. (1) al art. 79 în noua redacție în cazul: (a) adresării de către executorul judecătoresc în instanța de judecată sau în organul care a eliberat documentul executoriu a cererii de a se explica hotărîrea adoptată, (b) contestării eliberării documentului executoriu și (c) depunerii recursului, dacă

recurentul a depus cauțiune sau depunerii apelului după eliberarea documentului executoriu, cu condiția depunerii cauțiunii suspendarea va fi dispusă de către instanța de judecată care a emis documentul executoriu. În situațiile prevăzute de alineatul (2) al aceluiași articol suspendarea va putea dispusă de instanța de judecată prevăzută la art. 161 alin. (2) din Codul de executare și anume, instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află biroul executorului judecătoresc sau, în cazul municipiului Chișinău, instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc.

17. În ce privește art. 80 din Codul de executare menționăm că, modificările operate la alin. (1) oferă o mai mare claritate pentru procedura de depunere a cauțiunii pe contul executorului judecătoresc, iar în partea ce se referă la alin. (5) delimitează situațiile când cauțiunea este depusă în contextul procedurii de executare deja pornite sau în lipsa acesteia, excluzând posibilitatea încasării taxei în prima situație.

18. În prezent art. 83 din Codul de executare stabilește fără echivoc că, încetarea procedurii de executare are loc în cazul în care:

- a) obligația a fost stinsă;
- b) între creditor și debitor a fost încheiată o tranzacție, în condițiile prezentului cod;
- c) după încetarea din viață, după declararea dispariției fără urmă sau după declararea decesului creditorului ori al debitorului, creanța sau obligația adjudecată nu admite succesiunea de către succesorul de drepturi al acestor persoane;
- d) bunurile persoanei juridice lichidate nu sînt suficiente pentru satisfacerea deplină a creanțelor creditorului;
- e) hotărîrea, decizia sau încheierea în al cărei temei a fost eliberat documentul executoriu a fost anulată printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă;
- f) debitorul a prezentat spre executare o hotărîre de încasare de la creditor în folosul său a unei sume egale cu suma debitoare sau mai mare decît aceasta;
- g) creditorul a renunțat la executare.

În consecință, în cazul în care într-un titlu executoriu este dispusă spre exemplu efectuarea de către debitor a unor acte obligatorii (demolarea unui zid, înlăturarea obstacolelor pentru utilizarea unui bun imobil pe un termen nedeterminat etc.) și în urma procedurii de executare se constată stingerea obligației dispuse în documentul executoriu (materializată prin efectuarea actului obligatoriu), executorul judecătoresc dispune încetarea procedurii de executare în temeiul art. 83 lit. a). Însă, în cazul în care debitorul creează impedimente ulterior, executorul judecătoresc după încetarea procedurii de executare nu mai poate întreprinde careva măsuri de executare, deoarece Codul de executare nu reglementează o procedură de reluare a executării în astfel de cazuri, ci stipulează expres la art. 85 alin. (2) că procedura de executare care a încetat nu poate fi reluată.

Din considerentele expuse mai sus și în vederea executării întocmai a documentelor executorii cu caracter executoriu permanent proiectul propune completarea art. 83 cu alineatul (2), care prevede că la solicitarea creditorului, procedura de executare privind restabilirea la locul de muncă sau obligarea debitorului să efectueze unele acte obligatorii poate fi reluată, dacă se dovedește că, ulterior încetării procedurii de executare în condițiile alin. (1) lit. a), debitorul continuă neexecutarea obligației stabilite în documentul executoriu. În acest caz, se vor aplica în integritate reglementările privind cheltuielile de executare, cît și prevederile prezentului Cod care reglementează executarea acestor categorii de documente executorii.

19. În conformitate cu prevederile **art. 85 alin. (1) din Codul de executare** prevede că după intrarea în vigoare a încheierii privind încetarea procedurii de executare, executorul judecătoresc dispune anularea măsurilor de asigurare a executării. Totuși, Codul de executare nu oferă un termen pentru dispunerea măsurilor de asigurare a executării, fapt ce duce la o aplicare diversă a prevederilor acestui articol. Din aceste considerente, proiectul propune concretizarea normei menționate supra, prin stabilirea termenului de 3 zile lucrătoare. Prevederile date ar permite eliminarea situațiilor de tergiversare a dispunerii măsurilor de asigurare a executării.

20. La art.100 din Codul de executare modificările propuse au scopul excluderii situațiilor, în care prin realizarea dreptului de gaj/ipotecă se eludează onorarea altor obligațiuni. Pentru a asigura transparența respectivei proceduri și

echidistanța ei, dar și respectarea drepturilor tuturor creditorilor, cât și informarea lor deplină se consideră necesar a limita pentru aceste situații posibilitatea vânzării bunului de către creditorul gajist nemijlocit.

21. La art.110, lit. l) din Codul de executare se propune a fi completată cu sintagma „cu excepția cazurilor de încasare a pensiei de întreținere”. Completarea respectivă, este justificată de faptul că, această categorie de cauze este una specifică și implică o maximă protecție din partea statului.

22. La art. 136, 139 și 140 din Codul de executare au fost operate modificări menite să reglementeze mai clar procedura de vânzare a bunurilor prin licitație. Normele actuale sunt formulate astfel, încât permit să se conchidă posibilitatea de a organiza un număr infinit de licitații, nelimitînd nici suma minimă la care va putea fi expus bunul spre vânzare. Anume aceste omisiuni sunt remediate prin redacția propusă, stabilindu-se posibilitatea organizării succesive a maxim 3 licitații, iar prețul de vânzare nu va putea fi coborît sub 50% din valoarea la care acesta a fost evaluat. Reglementările date fac mai previzibilă și transparentă procedura de vânzare a bunurilor și sunt în concordanță cu practica altor state, precum România, Lituania, Germania etc.

23. Proiectul propune completarea Codului de executare cu art. 142¹ „Vînzarea drepturilor litigioase”. Aceste norme vor suplimenta posibilitățile de executare a documentelor executorii conținînd norme concrete de realizare a prevederilor ce se regăsesc în Codul de executare (art.22, alin. (1) lit. t); art.44 alin (3) etc.), care indică asupra posibilității urmăririi drepturilor, inclusiv creanțelor, debitorului. În prezent există premisele pentru urmărirea lor, însă lipseau normele care ar stabili procedura detaliată de realizare a acestui gen de urmărire. Prevederile sunt simetrice altora asemenea din legislația națională (Legea insolvenței), cât și din legislația altor state.

24. În redacția actuală a art. 161 alin. (1) din Codul de executare actele de executare întocmite de executorul judecătoresc pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrșirii lor au trecut mai mult de 6 luni. Totuși, legea în prezent omite posibilitatea părților și altor participanți la procesul de executare să conteste, inclusiv, inacțiunile executorului judecătoresc. Reieșind din aceste circumstanțe, proiectul propune înlăturarea acestei omisiuni prin operarea modificărilor la alin. (1).

Suplimentar, **alin. (3) se expune în nouă redacție, care prevede că, cererea privind contestarea actelor executorului judecătoresc se supune taxei de stat în mărime de 5 unități convenționale.”** Această reglementare ar proteja instanțele de judecată de examinarea unor cereri depuse pe motive formale, fără șanse de izbîndă, doar pentru a tergiversa executarea. În România de exemplu în cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întîrzierea executării, iar cînd contestația a fost exercitată cu rea-credința, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 50 lei la 700 lei.

25. Ținînd cont de prevederile alin. (2) al art. 65 din Codul de executare și lit. a) art. 267 din Codul de procedură civilă proiectul, **propune completarea art. 163 cu un alineat nou (3¹) cu următorul conținut: “Nerespectarea procedurii prevăzute de al. (2) al art. 65 servește temei de scoatere a cererii de pe rol, în conformitate cu prevederile art. 267 lit. a) din CPC”.** Includerea acestei completări ar crește numărul contestațiilor soluționate extra-judiciar, economisind, astfel resursele bugetare și evitînd supraîncărcarea instanțelor de judecată cu cauze care pot fi soluționate fără antrenarea resurselor de timp, bani și potențial uman ale acestora.

26. Un element esențial al proiectului în reprezintă revizuirea esențială a mecanismului de punere în executare a amenzi penale sau contravenționale. Astfel, au fost operate modificări la art. 183 și art. 315 din Codul de executare. În primul rînd, se propune excluderea obligației contravenientului, respectiv, condamnatului de a informa instanța de judecată/agentul constator despre achitarea amenzii. În al doilea rînd, se propune crearea unui sistem („Registru debitorilor”) în care aceste date privind achitarea amenzii vor fi incluse, nemijlocit de către instituțiile bancare sau agenții constatori în termen de 2 zile lucrătoare de la achitare. Ulterior, titlul executoriu va fi remis pentru executare

doar după verificarea achitării amenzii. Aceiași regulă se va aplica și în raport cu începerea procedurii de executare, adică executorul judecătoresc după primirea titlului executoriu va verifica dacă pînă la intentarea procedurii nu a fost achitată amenda.

Propunerile respective au drept scop excluderea începerii procedurilor de executare în privința titlurilor executorii care prevăd achitarea amenzii care a fost achitată pînă la intentarea procedurii de executare. Acestea vor exclude și situațiile în care debitorii deși au achitat amenda sunt nevoiți de multe ori să achite suplimentar amenzii și cheltuieli de executare, care nu se justifică deoarece de fapt amenda fost achitată, iar acțiuni de executare în sine nu au fost întreprinse.

II. Modificările propuse la Codul de procedură civilă

27. În contextul Hotărîrii Curții Constituționale nr. 3 din 9 februarie 2012 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 163 din 22 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost declarate neconstituționale modificările operate **la art. 1** și, respectiv, **art. 2 din Codul de procedură civilă**, care vizau excluderea cuvintelor „și a celor specializate”.

La momentul elaborării amendamentelor pentru aducerea legislației în conformitate cu Hotărîrea Curții Constituționale, și anume a Legii nr. 29 din 6 martie 2012, nu au fost operate modificările necesare la articolele menționate supra. Din aceste considerente, proiectul vine să asigure executarea pe deplin a Hotărîrii Curții Constituționale.

28. Competența jurisdicțională teritorială generală în esența nu poate prevedea mai multe criterii de identificare a instanței competente, or, pseudo-libertatea oferită justițiabilului, care vrea să se adreseze în justiție afectează stabilitatea și previzibilitatea normei legale ca și garanție oferită justițiabilului împotriva căruia se pornesc procese civile. Potrivit Legii nr. 155 din 5 iulie 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, art.38 alin.(1) a fost modificat anume în acest sens, iar **modificarea alin (2) al aceluiași articol nu face decît să remedieze o scăpare anterior admisă.**

29. La art. 60 alin. (3) eroarea conceptuală care derutează grav justițiabilii și judecătorii rezidă într-un paradox procesual: dacă se extind sau se reduc pretențiile din cererea de chemare în judecată, acest fapt duce la modificarea acțiunii, atîta timp cît nu ne referim la pretențiile accesorii. În acest sens, legiuitorul a consacrat viceversa, fapt care este flagrant greșit. Actualmente extinderea sau reducerea pretențiilor în acțiune nu se consideră modificare a acțiunii. **Această reglementare trebuie reformulată prin excluderea sintagmelor „pretențiilor în acțiune sau a” și „înlocuirea acțiunii în constatare prin acțiune în realizare”.**

30. Întrucît reprezentarea judiciară o poate realiza doar un avocat, avocat sau un salariat al unei persoane juridice, modul de reprezentare a coparticipanților rămîne o excepție, reglementarea căreia nu este finalizată. Astfel, Codul de procedură civilă al Republicii Moldova prevede că „coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți” (art.62 alin.(4) CPC), însă modul de perfectare a împuternicirilor, mai ales speciale nu este reglementat nicăieri. Pentru respectarea principiului disponibilității instanța, trebuie să verifice care este intenția fiecărui coparticipant într-un proces civil: își susține sau nu poziția procesuală, personal sau printr-un reprezentat, ori transmite exercitarea drepturilor sale procesuale unuia din coparticipanți. În acest sens, împuternicirile transmise unuia dintre coparticipanți pot avea importanță vitală pentru soarta procesului. De exemplu, de a renunța sau recunoaște acțiunea, de a contesta hotărîrea, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărîrii judecătorești (art.81 CPC). Din considerentele menționate, trebuie clarificat legislativ în ce document se pot regăsi împuternicirile unuia dintre coparticipanți de a-i reprezenta pe alții în același proces civil. În acest context, proiectul propune completarea **art. 62 alin.(4) cu propoziția cu următorul cuprins: „Coparticipantul-representant va confirma împuternicirile speciale prevăzute în art. 81 printr-o procură autentificată la notar, iar împuternicirile generale prin cereri scrise semnate de coparticipantul sau coparticipanții reprezentați.”.**

31. Modificarea propusă la art.166 lit. b) are drept scop clarificarea unor date de identificare ale reclamantului pentru a facilita, atât procedura de înștiințare legală, cât și cea de executare efectivă a hotărârii judecătorești.

32. Completarea art.167 din Codul de procedură civilă cu lit. a¹), are drept scop clarificarea unor date de identificare ale reclamantului pentru a facilita, atât procedura de înștiințare legală, cât și cea de executare efectivă a hotărârii judecătorești. În acest fel, se urmărește evitarea instrumentării de dosare civile simulate, în privința persoanelor domiciliile sau sediile cărora nu se cunosc. Certitudinea care va fi oferită procesului civil prin prezentarea obligatorie de acte primare de identificare a reclamantului, va consolida și puterea de lucru judecat al hotărârii judecătorești.

33. Cererea de asigurare a acțiunii indiferent de data depunerii acesteia se examinează fără înștiințarea pârâtului și a celorlalți participanți la proces, adică se soluționează unipersonal de către judecător. Sintagma „instanța” distorsionează esența instituției asigurării acțiunii care este o excepție de multe reguli procesuale. Astfel, caracterul operativ al examinării cererii de asigurare a acțiunii lăsat la latitudinea instanței de judecată în viziunea stereotipizată a magistraților din Republica Moldova semnifică ședința de judecată cu înștiințarea participanților la proces. În acest fel este subminat scopul instituției asigurării acțiunii. În acest context, **proiectul propune excluderea din art. 177, alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă a sintagmelor „sau de către instanța”și „sau instanța”.**

34. Dreptul justițiabilului de a contesta în ordinea prevăzută de lege încheierea de substituire a unei forme de asigurare a acțiunii printr-o alta rezultă direct din prevederile potrivit cărora încheierea de asigurare sau neasigurare a acțiunii sunt recurabile. **Considerăm vitală completarea golului referitor la încheierile de substituire a măsurilor de asigurare prin completarea art.179 alin.(2) cu propoziția cu următorul cuprins: „Încheierea judecătorească privind substituirea unei forme de asigurare a acțiunii printr-o altă formă poate fi atacată cu recurs.”**

35. Excluderea la art. 180 alin. (1) a sintagmei „judecătorul sau” va reconfirma corectitudinea alin.(2) a aceluiași articol, care prevede că niciodată anularea asigurării acțiunii nu se poate face unipersonal de către judecător, ci doar în ședință de judecată. În aceeași ordine de idei, inclusiv, încheierea de anulare a măsurii de asigurare trebuie să poarte caracter recurabil, pentru a asigura egalitatea de arme prevăzută de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale și de practica CtEDO.

De asemenea, **proiectul propune completarea art. 180 cu alineatul (3¹),** care prevede că în cazul încetării procedurii de executare în conformitate cu prevederile art.83 alin. (1) lit. d) și e) din Codul de executare, instanța de judecată care a emis documentul executoriu, la cererea părții interesate, va dispune printr-o încheiere imediat executorie anularea măsurilor de asigurare a acțiunii, iar în cazurile prevăzute la art. 83 alin. (1) lit. a) - c), f) și g) din Codul de executare ridicarea măsurilor de asigurare va fi dispusă de executorul judecătoresc prin încheiere”.

Modificarea respectivă, este justificată de necesitatea indicării expres în lege a mecanismului concret de anulare a măsurilor de asigurare a acțiunii în cazul încetării procedurii de executare, actualmente acesta fiind un gol legislativ care derutează justițiabilii, judecătorii și executorii judecătorești, cauzând astfel încălcări ale drepturilor persoanelor afectate prin instituția asigurării și dezechilibrând procesul civil în ultima etapă a sa.

36. Pentru asigurarea unui proces echitabil manifestat și prin egalitatea de arme, considerăm important ca și încheierea de neasigurare a acțiunii civile să poată fi contestată, fapt confirmat deja de practica judiciară. În acest context, **proiectul, propune la art. 181 alin. (1) după cuvintele „Încheierile de asigurare” se completează cu cuvintele „și de neasigurare”.**

37. Utilizată extrem de rar, cauțiunea judiciară în cazul asigurării acțiunii este totuși reglementată insuficient de clar, iar instanțele admit abuzuri soluționând această importantă problemă unipersonal sau chiar din oficiu. Pentru evitarea acestor abateri trebuie perfecționată prevederea relevantă. Din aceste considerente, **proiectul propune la art. 182, alin (1) din Codul de procedură civilă excluderea sintagmei „judecătorul sau”, iar după cuvântul „reclamantului” completarea cu sintagma „la solicitarea părții interesate”.** Suplimentar, propunerea vine să dezvolte prevederile art. 37 din Codul de Procedură Civilă.

38. Judecătorii examinează toate cauzele civile, cu excepțiile stabilite de lege, iar diversitatea acestora este extrem de vastă, precum și complexitatea multora fiind deosebită. În acest sens, nu este exclusă necesitatea unei deliberări veritabile care necesită timp de gândire pentru a adopta o soluție cât mai justă, chiar dacă aceasta urmează a fi motivată, ulterior, în condițiile legii. Amânarea deliberării ca instituție legiferată urmează să contribuie la sporirea calității dispozitivelor, la corelația adecvată dintre dispozitiv și motivare, la facilitatea lucrului instanțelor superioare care nu vor fi nevoite să caseze hotărârile judecătorești adoptate pripit și cu mare probabilitate greșit. În acest context, **proiectul propune la art. 236, alin. (1) din Codul de procedură civilă completarea după prima propoziție cu textul care prevede că, în cazuri complicate instanța prin încheiere protocolară va dispune amânarea deliberării pentru maxim 15 zile, înștiințând participanții la proces despre data, ora și locul pronunțării dispozitivului hotărârii.**

39. La articolul 243 și 246 proiectul propune ca cuvintele „și dobânda de întârziere determinată conform art. 619 din Codul civil, pe care urmează să o achite debitorul, chiar și în lipsa vinovăției, dacă nu execută hotărârea în termen de 90 de zile de la data când aceasta a devenit definitivă” se fie excluse.

Rațiunea modificării date constă în excluderea dublării competențelor de calculare a penalităților pentru neexecutarea hotărârilor, întrucât Codul de executare (art.24) prevede această prerogativă pentru executorii judecătorești. Ordinea prevăzută de Codul de executare acoperă în mod clar și suficient modul de calculare a dobânzilor de întârziere a executării. Prima neconcordanța se rezumă la competența de a calcula dobânzile rezultate din întârzierea executării. Nu considerăm că instanța de judecată este pe deplin în drept de a-și extinde prerogativele după momentul pronunțării hotărârii, or, prin pronunțarea hotărârii, aceasta se dezinvestește de judecarea cauzei, iar sarcina executării efective revine altui subiect – executorului judecătoresc.

A doua neconcordanță rezultă din termenele diferite prevăzute de cele 2 legi organice. În Codul de executare, termenul pentru executare benevolă este de 15 zile (art.60 alin.(3) Cod de executare) de la momentul recepționării somației de executare. Iar art. 243 și 246 CPC în mod expres admit că debitorul ar putea să nu execute hotărârea definitivă un termen cu mult mai mare - 90 zile de la data rămîinerii ei definitive. Ținînd cont și de art. 2, alin.(2) CPC, considerăm că instanțele de judecată nu vor indica în dispozitivul hotărârii consecința neexecutării acesteia, or, aceasta este sarcina executorului judecătoresc.

40. În dispozitivul unei hotărâri judecătorești trebuie să se reflecte toate capetele de cerere indiferent dacă părțile s-au preocupat sau nu să le probeze, ori nu le-a susținut fără a renunța expres la ele. Astfel, se va contracara practica defectuoasă de a readresa instanței aceleași pretenții. Aplicarea justă a art.169 lit.b) și art. 265 lit.b) din Codul de procedură civilă necesită condiții adecvate. Justițiabilii vor reconsidera respectul față de puterea lucrului judecat, ceea ce va spori și calitatea asistenței juridice calificate. Astfel, proiectul **propune la art. 250, alin.(1), lit. a) din Codul de procedură civilă substituirea cuvintelor „în a cărei privință participanții la proces au prezentat probe și au dat explicații” cu cuvintele „formulate de către părți sau intervenient principal”.**

41. Redactarea art.280 din Codul de procedură civilă se face în concordanță cu prevederile anterioare ale Codului, care se referă la participarea autorităților publice în proces pentru a depune concluzii, iar sintagma „reprezentanților organizațiilor” este una învechită, care nu corespunde terminologiei juridice contemporane.

42. Modificarea operată la articolul 282 din Codul de procedură civilă se face luînd în calcul prevederile Codului civil care se referă la drepturile personale și patrimoniale ale subiecților de drept, iar sintagma „reale” este una improprie, care nu corespunde intenției legiuitorului de a proteja întreaga multitudine de drepturi ale justițiabililor, nu doar pe cele reale, în accepțiune îngustă.

43. Ducerea în eroare a justițiabililor și a judecătorilor nu este o finalitate procesuală, iar actuala prevedere din art. 297 din Codul de procedură civilă referitoare la criteriul teritorial de determinare a competenței instanței în drept să declare persoana dispărută fără urmă sau decedată anume acest neajuns îl comportă. Persoana care se adresează cu cerere de declarare a altei persoane dispărută fără urmă sau decedată în ordine procesuală se numește petiționar, iar

potrivit art.49 din Codul civil persoana care se adresează în instanță se numește persoană interesată. Art.52 din Codul civil în genere nu utilizează careva denumiri ale subiecților cu drept de sesizare a instanței. În procedura specială persoane interesate sunt altele decât petiționarii (art.280, alin.(2 și 3) CPC). De aici și se produc confuziile care pot genera conflicte de competență.

Așadar, **proiectul propune includerea la art. 297 din Codul de procedură civilă a unui criteriu mai clar și mai just din perspectiva materialului probant administrat în instanță și a protecției drepturilor patrimoniale a celui care urmează a fi declarat dispărut fără urmă sau decedat.**

44. Atunci când instanța de judecată va decide aplicarea măsurilor de protecție în cazul violenței în familie, va emite o încheiere de admitere a cererii conform art. **318⁴**, alin. (1) din Codul de procedură civilă, aceasta va fi urmată de o ordonanță de protecție care se va remite organului de poliție și organului de asistență socială spre executare imediată. Faptul că doar în art. **318⁶** din Codul de procedură civilă este sporadic menționată și încheierea privind aplicarea ordonanței de protecție nu face decât de creeze confuzii instanțelor, care trebuie să respecte termenul de 24 ore de emitere a actelor de dispoziție în astfel de cazuri, precum și organele cărora le este opozabilă executarea ordonanței de protecție, în eventualitatea în care vor primi spre executare un act suplimentar absolut inutil numit încheiere privind aplicarea ordonanței de protecție.

În acest context, **proiectul propune la art. 318⁶ în titlu, excluderea cuvintelor „și contestarea încheierii privind aplicarea ordonanței de protecție se exclud”, iar la alin.(2) excluderea cuvintelor „și încheierea privind aplicarea ordonanței de protecție”.**

45. Procedura în ordonanță, fiind una simplificată, trebuie să se refere la apărarea drepturilor patrimoniale incontestabile din punct de vedere a temeiurilor de apariție, precum și a existenței justificată de probe scrise. Din acest considerent, prevederea unei legi mai noi – Codul de executare, art.158 alin. (2) – este inevitabil pasibilă de exercitare în ordine simplificată, iar implicarea deținuților – privați de libertate – în exercitarea drepturilor de participanți la proces se va face pe contul statului, care în persoana instituției penitenciare va fi în drept să solicite recuperarea cheltuielilor, similar cazurilor prevăzute la lit. f) art.345 din Codul de procedură civilă. **Astfel, proiectul, propune completarea art. 345 cu două noi temeiuri de emitere a ordonanței judecătorești.**

46. Articolul 346 alineatul (1) din Codul de procedură civilă se completează la final cu cuvintele „după respectarea procedurii prealabile”, întrucât caracterul simplificat al procedurii în ordonanță prevede că ordonanța judecătorească se emite fără citarea părților pentru explicații, fără dezbateri judiciare și fără întocmire de proces-verbal, considerăm necesar, just și eficient ca debitorii în toate cazurile prevăzute de art. 345 CPC să fie sesizați în prealabil de către creditorii. Astfel, se vor evita cazurile de emitere și de punere în executare a ordonanțelor judecătorești privind încasarea de bunuri sau bani fără știrea debitorului, prin simularea unor proceduri formale de înștiințare. Ulterior, anularea unor astfel de ordonanțe, cu eventuala suspendare a executării este cu mult mai dificilă, punând debitorul în situație inechitabilă în raport cu creditorul.

47. La articolul 348 alineatul (2) litera e) cuvintele „cerută de lege pentru sesizarea instanței judecătorești” se exclud. Excluderea se impune în consecvența modificării operate la art.346 din Codul de procedură civilă.

48. Articolul 374 din Codul de procedură civilă a completat cu două articole noi. În principiu s-a detaliat prevederea art. 376 CPC potrivit căreia „dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor prezentului capitol.” De fapt este vorba de golul legislativ care putea fi completat și prin interpretare, dar din cauza practicii neuniforme a curților de apel se impune clarificarea împuternicirii instanței de apel, care nu a restituit cererea de apel până a o pune pe rol. În astfel de situații se impune încetarea procedurii în apel prin încheiere recurabilă și nu decizie de respingere a apelului așa cum deseori se practică actualmente.

49. Diversitatea cauzelor civile este extrem de vastă, precum și complexitatea multora fiind deosebită. În acest sens,

nu este exclusă necesitatea unei deliberări veritabile care necesită timp de gândire pentru a adopta o soluție cât mai justă, inclusiv de către curțile de apel care sunt investite cu rejudecarea fondului. Amânarea deliberării ca instituție legiferată urmează să contribuie la sporirea calității dispozitivelor, la corelația adecvată dintre dispozitiv și motivare, la facilitatea lucrului instanțelor superioare care nu vor fi nevoite să caseze deciziile judecătorești adoptate pripit și cu mare probabilitate greșit. **Din aceste considerente, proiectul propune completarea art. 389, alin. (1) din Codul de procedură civilă cu posibilitatea amânării deliberării, pentru a exclude caracterul formal al acesteia.**

De asemenea, în prezent, datorită numărul extrem de mare de cereri în apel, precum și complexității cauzelor care se rejudecă la al doilea nivel de jurisdicție, precum și necesității redactării calitative și în termen rezonabil a deciziilor curților de apel, care trebuie motivate întotdeauna, proiectul a **consideră adecvată extinderea termenului de 15 zile la 30 zile pentru redactarea deciziilor.**

50. Art. 423 din Codul de procedură civilă urmează a fi completat cu detalii de procedură care clarifică impactul depunerii recursului împotriva unei încheieri judecătorești și al exercitării abuzive a acestei căi de atac. În scopul evitării situațiilor de tergiversare nejustificată a examinării cauzelor civile, prin expedierea dosarelor către instanțele ierarhic superioare, doar pentru ca acestea să dispună restituirea lor înapoi, considerăm binevenită instituirea mecanismului de a nu da curs unei cereri abuzive de recurs. Nici un drept al justițiabilului nu va fi încălcat în astfel de cazuri, or, faptul că o încheiere se contestă odată cu fondul, nu trebuie să permită exercitarea prematură a unei căi de atac neprevăzută de lege în pofida prevederilor constituționale (art.119 Constituția RM).

51. În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă pentru exercitarea corespunzătoare a recursului împotriva încheierilor justițiabilii trebuie să ia cunoștință de conținutul încheierilor care se contestă separat. În acest sens, este binevenită schimbarea momentului începerii curgerii termenului de 15 zile, lăsând totodată legiuitorului dreptul de a prevedea și alte termene mai scurte sau lungi de contestare a încheierilor judecătorești.

52. La articolul 427 din Codul de procedură civilă proiectul propune completarea acestuia cu o nouă literă d). Această împuternicire este stringent necesară întrucât destul de multe recursuri se exercită abuziv, fie cu încălcarea termenului de declarare, fie a obiectului contestării, fie de către subiecți improprii. În astfel de situații instanțele superioare sunt nevoite să examineze fondul problemei și să respingă recursul din motive exclusiv procedurale. Nu considerăm necesară o împovărare excesivă și inutilă instanțelor de recurs, fapt care nu folosește nici justițiabililor, nici calității actului de justiție.

53. La art.444 din Codul de procedură civilă proiectul propune substituirea sintagmei „unor participanți sau reprezentanți ai” cu sintagma „tuturor participanților și reprezentanților”. Modificarea respectivă este justificată de faptul că toți sunt egali în fața legii și a justiției, de aceea referirea doar la unii participanți la proces este tendențioasă și trebuie corectată urgent.

54. La art.446 din Codul de procedură civilă s-a considerat oportună completarea obiectului revizuirii întrucât ordonanțele nu se supun nici unei căi ordinare de atac, și chiar dacă nu împiedică readresarea în judecată a aceleiași părți cu aceleași pretenții și aceleași temeuri, oricum existența a două acte de dispoziție pe aceiași cauză, fapt ce poate crea grave impedimente în procesul de executare silită. Deseori se justifică revizuirea ordonanțelor pronunțate și în privința drepturilor persoanelor neantrenate în judecare, iar circumstanțele noi sau condamnările penale pot determina caracterul defectuos și al unui astfel de act de dispoziție. Din aceste considerente, **proiectul propune la art. 446 din Codul de procedură civilă completarea după cuvântul „hotărârile,” cu cuvântul „ordonanțele.”**

55. Admisibilitatea cererii de revizuire se examinează după regulile de soluționare a unei cereri de chemare în judecată, însă perceperea eronată a revizuirii drept cale ordinară de atac, cu exercitarea preponderent abuzivă a acesteia împovărează excesiv instanțele cu îndelungate proceduri de înștiințare, amânare de ședințe și alte formalități care nu schimbă în esență faptul că revizuirea de cele mai dese ori este un apel camuflat. Dacă instanța de revizuire consideră oportun ca participanții la proces să pledeze nemijlocit și în contradictoriu în ședință publică, atunci va dispune înștiințarea acestora. În caz contrar nu considerăm inacceptabilă examinarea cererilor de revizuire fără părți. Această prevedere va optimiza procesul de lucru și va spori calitatea actului de justiție, va consolida autoritatea

lucrului judecat și va descuraja abuzurile frecvente la care recurg atât justițiabilii, cât și judecătorii.

În contextul celor menționate, proiectul propune completarea art. 452 cu alineatul (1¹), care prevede că, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a curții de apel, ședințele se vor desfășura fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța de revizuire consideră necesară prezenta participanților la proces, va dispune înștiințarea acestora.”.

56. La articolul 462 alineatul (2) se propune excluderea sintagmei „33, 34, 36,”, ” deoarece aceste articole ori au fost abrogate ori li s-a modificat conținutul. Remedierea ar fi trebuit făcută prin Legea 155 din 05 iulie 2012, însă atunci aceste modificări au fost omise.

III. Modificările propuse la Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești

57. Pornind de la practica aplicării Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, opinăm și asupra necesității revederii prevederilor acesteia în sensul evitării dispunerii încasării sumei creanței neexecutate din contul statului – or, în ipoteza inversă, statul fiind întotdeauna solvabil, creditorii ar putea abuza de prevederile legii menționate, încasând datoriile debitorilor ce nu dispun de bunuri din contul statului.

IV. Modificările propuse la Legea insolabilității

58. În conformitate cu prevederile art. 104 alin. (4) din Codul de executare cheltuielile de executare vor fi achitate de administrator/lichidator prioritar altor categorii de creanțe. În același timp art. 43 alin. (1) al Legii insolabilității, prevede că *din masa debitoare se acoperă în primul rând cheltuielile procesului de insolabilitate și obligațiile masei debitoare*, iar alin. (2) al aceluiași articol, reglementează consecutivitatea plății creanțelor chirografare. Însă, art. 43 din Legea nr. 149/2012 nu conține prevederea art. 104 alin. (4) din Codul de executare. Însă, art. 43 din Legea insolabilității nu conține prevederea alin. (4) art. 104 din Codul de executare.

Astfel, în scopul aplicării corecte și uniforme a legilor, precum și pentru a evita conflictul dintre dispozițiile Codului de executare și ale Legii insolabilității și, corespunzător, a preveni eventualele litigii cu referire la situația menționată, **proiectul propune completarea alin. (1) art. 43 cu următorul text: „Cheltuielile de executare se achită în ordinea și condițiile prevăzute de prevederile Codului de executare”.**

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea practică a proiectului nu presupune alocări financiare suplimentare din contul mijloacelor bugetare.

4. Impactul proiectului

Proiectul va contribui la înlăturarea deficiențelor în domeniul executării hotărârilor judecătorești.

Viceministru

Nicolae EȘANU